

kupne pravice kot obseg kupčevega prava iz te pogodbe z vknjiženjem ne morejo stvarne postati, torej tudi njegovi sklepi iz od njega trdenega vknjiženja lastninske pravice odpadejo in je njegova zahteva, da bi se mu celo skupilo spoznalo, neopravičena, če se pomisli, da se mora na njegovo zahtevo po kupnini 600 gld. še le na 32tem stavku, kjer je vknjižena, ozir jemati in Mihael M. tudi ni terjal, da bi se mu na devetem stavku vknjižena kupnina 109 gld. 20 kr. spoznala, moral se je prvosodnijski odlok potrditi.

Na izvenredni revizijski rekurz Mihaela M. po dru. M. potrdila je najvišja sodnija ta odlok z določbo od 25. aprila 1882, št. 3269, glede na to, da Mihael M. postavne pravice do za Martina K. s kupno pogodbo od 8. svečana 1857 na zemljišči vlož. št. 255 davk. občine Volavljje na devetem stavku vknjižene kupne pravice in do kupnine 109 gld. 20 kr. ni dokazal in da ni torej v rešitvah spodnjih sodnij niti ničnosti niti jasne krivice. --- n.

Pravice naslednjih tabul. upnikov nasproti prejšnjim in pravice onega, ki je za družega dolg plačal. (§§. 1350, 1358, 1422 in 1423 obč. drž. zak.)

Z odstopnim pismom 6. junija 1873 odstopil je Franc K. Blažu T. svojo terjatev s 105 gld., katero je imel na podlagi izročilne pogodbe 18. prosenca 1850 dobiti pri svojem bratu Mihi K. Ta terjatev je bila vknjižena na posestvu urb. št. 403 ad Postojina, ki se je dne 5. maja 1876. l. eksekutivno prodalo.

Ko je cesijonar Blaž T. tožil za terjatev, ugovarjal je Miha K., da je že cedentu Fr. K. plačal na račun in sicer po svojem bratu Andreju K. 21 gld. 75 kr., po svojem očetu Jakobu K. 60 gld. 60 kr. in sam 1 gld., skupaj torej 83 gld. 35 kr. Z razsodbo 30. decembra 1875 št. 12591 je bil Blažu T. spoznan znesek 21 gld. 65 kr. brezpogojno, daljni znesek 83 gld. 35 kr. pa le s pogojem, da cedent Franc K. kot prostovoljni namestnik tožnikov z glavno prisego potrdi, da omenjenih plačil 83 gld. 35 kr. ni prejel. Ker poslednji te prisege ni hotel priseči, je bil torej Blažu T. le znesek 21 gld. 65 kr. prisojen.

Pri razdelitvi skupila gledé zastavljenega zemljišča je Blaž T. oglasil celo terjatev 105 gld., a z razdelilnim odlokom 9. februvarija 1877, št. 10395, se mu je z ozirom na omenjeno rzsodbo spoznal samo znesek 21 gld. 65 kr., daljni znesek 83 gld. 35 kr. pa prihranil onemu, kdor bode izkazal pravico do tega zneska. Ko bi se spoznalo, da terjatev 83 gld. 35 kr. ni likvidna, pripade ta znesek tab. upnikoma Blažu T. in Jezefi H. na račun njunih pozneje vknjiženih terjatev.

Jakob K. je znesek 60 gld. 60 kr., katerega je bil plačal Francetu K., s cesijo 19. avgusta 1877 odstopil Andreju K.

Poslednji je s tožbo 10. oktobra 1879, št. 7730, zahteval rzsodbo, da Blaž T. in Jozefa H. spoznata, da je na zemljišči urb. št. 403 za Franceta K. vknjižena terjatev 105 gld. v znesku 82 gld. 35 kr. (katerega sta plačala Andrej in Jakob K.) lastnina tožnikova in da ima tožnik pravico, plačilo tega zneska iz zemljiščinega skupila zahtevati.

C. kr. okr. sodn. v B. je z rzsodbo 20. julija 1880, št. 3857, spoznala v smislu tožbe iz sledečih

razlogov:

Da sta tožnik Andrej K. in njegov cedent Jakob K. upniku Fr. K. zneske 21 gld. 75 kr. in 60 gld. 60 kr. res plačala, je dokazano z rzsodbo 30. decembra 1875, št. 12591. To plačilo morata pripoznati Blaž T. in njegov cedent Fr. K., ki veljata gledé cedirane terjatve 105 gld. za jedno osobo. Da bi se bil plačal znesek 82 gld. 35 kr. na drug način, ni nihče trdil.

Vpraša se le, potrebuje li tožnik za izterjanje plačanega zneska od prvega upnika Franceta K. tudi odstopno pismo?

Po §. 1358. drž. zak. dobi oni, ki je dolg družega plačal, pravice upnikove ter sme od dolžnika zahtevati, da mu povrne plačani dolg. Da mu upnik svoje pravice tudi formalno odstopi, ni neobhodno potrebno (§§. 1358, 1423 in 1426. drž. zak.), akoravno plačnik to lahko zahteva. Da bi bila Andrej in Jakob K. plačala z namenom darovati, se ni trdilo in se po postavi tudi ne more domnevati.

C. kr. deželna nadsodnija v Gradci je z rzsodbo od 3. novembra 1880, št. 9536, tožbo odbila iz teh-le

razlogov:

Tožnik trdi, da je znesek 82 gld. 35 kr., kateri se pri razdelitvi skupila ni za likvidnega spoznal, njegova lastnina. Da bi svoje zahtevanje opravičil, bi moral dokazati, da je prišla nanj terjatev od prvega upnika Franceta K.

Trditev tožnikova, da je z razsodbo 30. decembra 1875, št. 12591, dokazano, da sta on in njegov oče Jakob K. plačala zneske 21 gld. 75 kr., z ozirom na §. 12. drž. zak. nikakor ni resnična. Ko bi pa tudi bilo to dokazano, bi samo plačilo ne zadostovalo, da bi tožnik „ipso facto“ pravno zadobil plačano terjatev. To bi se posebno v pričujočem slučaju smelo tem manj trditi, ker je vknjižena za terjatev zastavna pravica ter je kot lastnik terjatve vpisan še Blaž T.

Da je Franc K. plačani del terjatve tožniku odstopil, se še trdilo ni, in vendar bi bil odstop potreben, ako se hoče tožnik kot postavni naslednik prvega upnika smatrati. Na cesijo Jakoba K. ddo. 19. avgusta 1877 se tožnik ne more sklicevati, ker ni dokazano, da je Franc K. odstopil Jakobu K. znesek 60 gld. 60 kr., torej tudi poslednji ni mogel te terjatve dalje odstopiti.

Tožba torej ni opravičena.

C. kr. najvišje sodišče je z določbo 2. marca 1881, št. 2811 potrdilo prvosodn. razsodbo iz sledečih

razlogov:

Naslednji zastavni upnik sme terjatvi, katero je eksekut pri razdelitvi skupila za resnično spoznal, le tedaj oporekati, ako more dokazati, da je pred njim vknjižena terjatev in torej tudi za njo dobljena zastavna pravica vgasnila. V pravdi Blaža T. zoper Miho K. izišla razsodba 30. decembra 1875, št. 12591, pa v prvi vrsti izreče, da tedajni tožnik ni imel pravice, na podlagi cesije 6. julija 1873. l. od terjatve 105 gld. več zahtevati, kakor 21 gld. 65 kr., ker Franc K. mu ponudene glavne prisege ni prisegel. Iz te razsodbe pa tudi sledi med Francetom in Mihom K. faktum, da je Franc K. na račun svoje terjatve prejel po svojem bratu Andr. K. 21 gld. 75 kr. in po svojem očetu Jak. K. 60 gld. 60 kr. — Vpraša se le, more li Andrej K. za plačano terjatev 82 gld. 35 kr. zahtevati tudi zastavno pravico. Je pa omenjena okoliščina nasproti

dolžniku kakor tudi prvemu upniku dokazana in odstopno pismo Blaža T. gledé na razsodbo brez moči, tedaj je imel Andrej K. nasproti Francetu K. tudi pravico zahtevati, da se mu povrne znesek 21 gld. 75 kr., katerega je sam plačal, in znesek 60 gld. 60 kr., katerega mu je plačnik Jakob K. s cesijo 19. avgusta 1877 odstopil, in da se mu tudi v smislu §§. 1350 in 1422. drž. zak. odstopijo sredstva zavarovanja, katero se je pridobilo za plačano terjatev.

Ako torej Andrej K. pri razdelitvi skupila brez formalnega odstopa zastavne pravice, katerega bi smel terjati, plačilo zahteva, bi pač, ker dolžnik Miha K. terjatve ne oporeka, Franc K. mogel ugovarjati, ne pa naslednji tabularni upniki, kateri niso dokazali, da ste terjatev in zastavna pravica vgasnili. Naslednji upniki se temu ne morejo protiviti, ako se popreje vknjižena terjatev izplača prvotnemu upniku ali pa njegovemu postavnemu nasledniku.

Ker torej toženca nista dokazala, da je zastavna pravica gledé prepirne terjatve vgasnila, in da imata pravico do z razdelilnim odlokom prisojenega zneska, in ker so se tožencema priznale terjatve v vrsti, katera njima pripada po stanji zemljiške knjige, se je morala prvosodnijska razsodba potrditi.

—r.

Kolekovanje.

Pod to rubriko je bilo v št. 1. „Slov. Pravnika“ m. l. navedenih več slučajev, kako finančni organi rabijo pristojbinski zakon.

Ako so le kake določbe v naših postavah nejasne in dvomljive, trditi se mora to v prvi vrsti o pristojbinskem zakonu. Navesti hočem o tem le nekoliko opazek.

V nekem slučaju je eksekutor prosil, da se že razpisana eks. dražba popolnem ustavi, „ker je eksekut dolžnih 500 gld. c. s. c. popolnem plačal“. V teh besedah, s katerimi je hotel upnik samo utemeljiti vstavljenje eksekucije, našel je davkarski nadzornik pobotnico in naložilo se je upniku, da ima plačati trikratni znesek koleka za pobotnico po skali II., ker je bila prošnja kolekvana samo s 36 kr.

To nocijoniranje se mi ne zdi opravičeno. Kajti prošnja, da se ustavi eksekucija, se ne more smatrati za pobotnico in nikakor